

ASSIGNATURA: MANIFESTACIONS ARTÍSTIQUES DEL SEGLE XX-I
CODI: 23298
PROFESSOR: MARTÍNEZ CLARÀ, JESÚS

OBJECTIUS:

Estudi dels principals moviments de l'art del S.XX, amb especial relleu de les arts plàstiques. Des de els antecedents a les Avantguardas Artístiques i fins a 1945. Recorregut Històric i Anàlisi Formal.

ELS ANTECEDENTS.

La reacció neo-clàssica: El redescubriment de l'edat i la Forma clàssica.

Winckelmann.Lessing.Raó, Progrés i Bellesa.La filosofia de les Llums.Enciclopèdia i Naturalesa.Baumgarten, Diderot : l'origen de la ciència estètica i la crítica.J.L.David:dibuix,revolució i categories ètiques.Escultura:Canova,d'Angers,Thorvaldsen.

L'imaginació romàntica: Interpretacions imaginaries de la Forma.

La figura del "subjecte" artista.Schleiermacher.La natura i el paisatgisme com experiència íntima.G.D.Friedrich,Ph.O.Runge.

Novalis.Fragmentació i eclecticisme.L'esperit de la diferència com a destrucció dels valors estètics.El romanticisme a França:

Delacroix.Géricault.Modernitat i romanticisme:Baudelaire.

Fonaments de la "Querelle" entre Classicisme i Romanticisme.

Tema 1.- Les avantguardas artístiques: Morfologia i art contemporani.

Primeres conseqüències de la ruptura moderna amb la tradició: l'home sense atributs.Concepte d'avantguarda i l'esperit interdisciplinar.Paper de la teoria crítica en la formació de la nova sensibilitat.Schnitzler.Hofmannsthal.Schoenberg.La Sezession vienesa.Otto Wagner,Olbrich,Hoffmann,Loos.Art Nouveau i Modernitat: Gaudí i les estructures biològiques de la Forma.

AVANTGUARDAS ARTÍSTIQUES fins 1945:Hereus de la tradició romàntica.

Tema 2.- L'impressionisme i el postimpressionisme: La percepció de la Forma.

Primers usos del epítets -isme i - post.El sentit de la visió.

Tema.Forma.Color.La fugacitat i el temps com a categoria artística.Entre el subjecte i l'objecte.Cézanne i la naturalesa com a geometria.Construcció i anàlisi de les formes.La ciència del color.El primer llindar amb l'expressió i els orígens:Gauguin.Van Gogh.

Els " Fauves". Sensualitat i esquematisme de la Forma.

Henri Matisse.Hedonisme religiós.La ruptura amb la visió impressionista.Vlaminck.Derain.Dufy.L'escultura.

Tema 3.- L'expressionisme alemany: Les arrels de l'espiritualitat de la Forma.

Els precursors del crit i el dolor. J. Ensor. E. Munch. "Die Brücke". Kirchner, Heckel, Nolde, Müller, L'Expressionisme cinematogràfic entre l'ombra i la llum. "Der blaue Reiter" : el primer W. Kandinsky. Macke. El primer P. Klee. La llavor abstracte. L'escultura: entre l'expressionisme i el cubisme. Otto Gutfreund. M. Weber. W. Wauer.

Tema 4.- Dadaisme: El Cabaret Voltaire. La destrucció del objecte artístic. La destrucció del concepte d'art. El no-res. El collage i el Ready-Made. Tristan Tzara. Marcel Duchamp. Picabia. Man Ray. H. Ball. El suport audio-visual com a registre i obra de les accions dadaïstes. Manifestos 1916. 1918. Lligams constructivistes.

Tema 5.- El moviment surrealista: La taca i l'atzar de la Forma. Automatisme i psicoanàlisi. L'inconscient i l'altre realitat. A. Breton i els diversos manifestos de 1924, 1929, 1938. L'objecte a la llum del surrealisme. La pintura de Max Ernst, Miró, Magritte. Síntesi Daliniana: el mètode paranoic-crític. Memòria i espai clausurat: Joseph Cornell. El mòbil indeterminat: A. Calder.

AVANTGUARDAS ARTÍSTIQUES fins 1945: Hereus de la tradició clàssica.

Tema 6.- El Cubisme: Estructura de la Forma.

Anàlisi i síntesi de la realitat. Cristal·lografia. Una nova reflexió sobre l'espai bi i tridimensional. Picasso. Gris. Braque. Apollinaire. Els caligrames. Els Escultors: J. Lipchitz. H. Laurens. Archipenko. J. Gonzalez.

Tema 7.- l'avantguarda russa: La puresa de la Forma.

Suprematisme i la total an-objectualitat. Malevich. Constructivisme. Tatlin. Naum Gabo. A. Rodtchenko. Manifestos. Espai i ordre. E. Lissitzky. A. Pevsner. Afinitats amb el moviment dadaïsta. Rayonisme. Els Ballets de Diaghilev: espai i moviment.

Tema 8.- Els futuristes: La dinàmica de la Forma.

Estètica i violència. Art i Moviment. La llei de l'acceleració. Els manifestos literaris de F. T. Marinetti. Fonaments ideològics. Pintura futurista: Boccioni, Balla, Carrà. El cubo-futurisme. F. Depero. Duchamp-Villon. El futurisme rus. La crono-fotografia.

Tema 9.- La arquitectura moderna: Fonaments del minimalisme Formal.

Els antecedents de l'escola de Chicago. Els gratacels: Richardson. Sullivan. La Bauhaus. L. Moholy-Nagy. El racionalisme com a categoria estètica. K. Kobra. La creació interdisciplinària. El didactisme. W. Gropius. Mies van der Rohe. El segon Kandinsky. El segon P. Klee. J. Itten. La metodologia del disseny.

Tema 10.- El neo-plasticisme. De Stijl. Cercle et Carré: Elementarietat i complexitat de la forma pura i el color bàsic.

El quadrat d'or. Piet Mondrian. El misteri de la simplicitat. Van Doesburg. Oud. G. Vantongerloo. Per un art total.

Tema 11.- Espai i metafísica: Giorgio de Chirico. L'espai arquitectònic com a tema de l'art. Una nova realitat a la mateixa realitat. Valors plàstics. Giorgio Morandi. La perspectiva.

Tema 12.- El noucentisme català: La Forma apolínea. L'ideal d'una estètica mediterrània i classicista. E. Dórs. J. Clarà. J. Torres-Garcia. L'Eclecticisme a l'arquitectura, el jardí i l'escultura. N. Mª Rubió i Tudurí.

Bibliografia .-

La bibliografia es de caràcter general sobre la història dels moviments artístics contemporanis i particular per cada un dels temes tractats al programa de curs. En aquest últim apartat es distingeix entre fonts primàries i secundàries